OOST POST
SOERABAIJASCHE COURANT.

№ 50 ZEVENDE JAARGANG. 1859

PRIJS VAN INTEEKENING.

Per 6 maanden voor	Soerabaya. . . .	ƒ 7.50
„ „ „ „	Java	„ 9 —
„ „ „ „	Buitenbezittingen. .	„ 10 —
„ „ „ „	Nederland	„ 13 —

De OOSTPOST verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag*.

DONDERDAG 23 JUNIJ.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.

De prijs der ADVERTENTIEN is ƒ 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.

Advertentien met groote letter betalen dubbeld.

Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

Bij deze courant behoort een bijvoegsel

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANT
van den 18den *Junij* 1859 № 48.

Bij Koninklijk besluit van den 29sten Maart 1859 no. 78, is benoemd tot scheikundige voor de mineralogie in Nederlandsch-Indie, de heer C. L. Vlaanderen, te Utrecht.

Civiel Departement.

INGETROKKEN :

De benoeming van den aspirant-ingenieur der burgerlijke openbare werken F. J. Brevet, tot eerst aanwezend ingenieur in de residentie Banjoemaas.

ONTSLAGEN :

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, de aspirant-ingenieur der burgerlijke openbare werken F. J. Brevet; met bepaling dat hij te Batavia werkzaam zal blijven tot medio Julij 1859.

BENOEMD :

Tot eerst aanwezenden ingenieur van de burgerlijke openbare werken in de residentie Banjoemaas, met aanwijzing van de hoofdplaats van dien naam tot standplaats, de aspirant-ingenieur C. W. Eekhout, thans ter beschikking te Batavia.

Militair Departement.

ONTSLAGEN :

Uit 's lands dienst, de onder opziener over de wagenmakers en kuipers bij den artillerie constructiewinkel te Soerabaija, J. H. de Bruijn.

VERLEEND :

Een tweejarig verlof naar Nederland, aan den kapitein der infanterie C. P. H. Overduin.

BEVORDERD :

Tot eersten luitenant bij het regiment Oost-Indische kavallerie de tweede luitenant J. A. Schorens, van het regiment.

De ambtenaar, tijdelijk belast met de leiding van de dienst der gouvernements telegrafen in Nederlandsch-Indie, brengt bij deze ter algemeene kennis, dat aan de bestellers der telegraafkantoren de uitdrukkelijke last is gegeven om, wanneer zij bij de bezorging eener telegram, langer dan eene vierde uur op de onderteekening van het ontvangst bewijs moeten wachten, dat bewijs ten huize van den geadresseerde te laten en de telegram naar het kantoor terug te brengen, alwaar die dan door den belanghebbende, tegen het onderteekende ontvangbewijs, kan worden afgehaald.

De ambtenaar, tijdelijk belast met de leiding van de dienst der gouvernements telegrafen in Nederlandsch-Indie, verzoekt een ieder om bij de ontvangst van telegrammen, steeds en zoo veel mogelijk naauwkeurig den tijd van ontvangst op het daarvoor bestemde bewijs in te vullen, vermits het daardoor alleen mogelijk is, op de bezorging der telegrammen een behoorlijk toezigt uit te oefenen.

De ambtenaar, tijdelijk belast met de leiding van de dienst der gouvernements telegrafen in Nederlandsch-Indie, brengt bij deze ter algemeene kennis, dat bij besluit van Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie, dd. 28 Mei 1859 no. 15, ten vervolge van de bij besluit van den 10den April 1857 no 5, gearresteerde, en in de Javasche Courant van den 13den Mei daaraan volgende gepubliceerde provisioneele voorwaarden, waarop vergund wordt van den Electro-Magnetischen telegraaf, voor de bijzondere correspondentie gebruik te maken, als nog de navolgende bepalingen zijn vastgesteld :

a. Het is voortaan ook vergund berigten in de maleische taal met latijnsche karakters geschreven, te verzenden.

b. Bij het aanbieden van een berigt kan de afzender tevens de kosten voor het te verwachten antwoord voldoen

Het antwoord mag niet meer woorden bevatten, dan waarvoor betaald is.

Indien vijf dagen na de aanbieding van het berigt geen antwoord ontvangen is, kan het vooruitbetaalde terug gevorderd worden.

c. De afzender van een berigt kan bepalen den tijd, tot welken hij het wenscht overgeseind te hebben.

Indien het overseinen niet binnen den bepaalden tijd heeft kunnen geschieden, wordt daaraan geen verder gevolg gegeven en het te dier zake betaalde aan den afzender terug gegeven.

d De geadresseerde kan mede het berigt laten collationeren en verifieren tegen betaling van de waarde.

Bij gebleken onnaauwkeurigheid wordt de feil kosteloos hersteld.

Berigten aan Zeevarenden.

Blijkens bekendmaking van het *Hydrographic Officie Admiralty, e Londen, zyn de navolgende lichten* ontstoken of veranderd, als:

1°. *Licht op Garrison-Point, Sheerness* (Engeland-Oostkust).

Sedert den 1sten Maart jongstleden wordt alle nachten een *lantaarnlicht* vertoond van den vlaggestok der kustwacht op *Garrison-Point, Scheerness.*

Het is een *stilstaand rood gas-licht,* 26 Engelsche voeten verheven boven de zee, bij hoog water en bij helder weder op een afstaand van 4 of 5 Engelsche mijlen zigtbaar.

2°. *Verandering van de Whitby-lichten* (Engeland-Oostkust).

Sedert den 5den Jan. dezes jaars, zijn de *witte* getijde-lichten op *Whitby-Hoofd* GROEN gekleurd.

3°. *Licht bij de haven Nicholson, Nieuw Zeeland, Cookstraat.*

Met den 1sten Jan. dezes jaars is een *licht* ontstoken, dat vervolgens alle nachten branden zal; op den kortelings gebouwden *lichttoren* op *Pencarrow-Head,* bij den ingang der haven van *Nicholson (Wellington) Cookstraat, Nieuw Zeeland.*

Het is een draailicht, *iedere twee minuten verduisterd wordende,* 420 Engelsche voeten verheven boven *hoog water,* en bij gewoon weder, op een afstand van 30 Engelsche mijlen zigtbaar.

De *lichttoestel* is *dioptriek* of *met linzen,* van de tweede grootte.

De lichttoren staat op 41°22'0"Z. breedte, en op 174° 51' 15" lengte O. van *Greenwich.*

Van den lichttoren peilt men:

Baring-Head Z. O. t. Z. afstand 3¼ mijl
Sinclair-Head W. t. Z. ½ Z. „ 6½ „
en *Kaap Campbell* Z. W. t. Z., „ 33 „

(*De peilingen zijn genomen op het miswyzend kompas, afwyking* 15¼° *Oost in* 1858).

De commissie tot verbetering der Indische Zeekaarten brengt ter kennisse van belanghebbenden, dat ongeveer W. Z. W. van *Zandeiland* een wrak is gezien met een gedeelte van het tuig boven water, zijnde een bark. Volgens den gezagvoerder *J. de Vries,* van het Nederlandsche schip *Alida Maria,* ligt hetzelve in 3° 39 breedte en 107° O. lengte. Volgens het engelsche vaartuig de *Mary Russel Mitford,* in 3° 32' Z. breedte en 106° 54' O. lengte. Naar opgave van het laatste vaartuig staat nabij hetzelve 10 vadem.

Ter Westkust Borneo is den 7den Mei jl.. gestrand en gezonken het engelsche barkschip *Sabina,* gezavoerder *Arnold.* Volgens opgave zoude dit stranden op een onbekend koraalrif hebben plaats gehad, waarvan de ligging zoude zijn 1° 44' à 1° 43' N. breedte, op een afstand van 9 à 12 engelsche mijlen van de kust.

De Schout-bij-Nacht, President der Commissie voornoemd,
G. VOGELPOOT.

OPROEPING VAN CREDITEUREN.

In de *Javasche Courant* van den 15den Junij 1859 no. 48, worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels :

Door de Commissarissen te Banjoemaas van den sergeant instructeur der Pradjoerits Parie.

Door de Boedelkamer te Soerabaija, van wijlen den arabier Said Aboe Pakar bin Hoessien Moula Heilla,

Door de Boedelkamer te Soerabaija, van wijlen den moor Maoelasa.

Door de Agenten der Soerabaijasche Wees- en Boedelkamer te Pamakassan, van wijlen den chinees Kwa Magjau.

Door de Agenten der Soerabaijasche Wees- en Boedelkamer te Pamakassan, van wijlen Kan Tonglie.

Door de Testamentaire Executeuren te Soerabaija, van wijlen den chinees Lie Sie.

Door de Executeuren in den Boedel te Poerwacarta, van wijlen den chinees Oeij Kiong.

Door den Gesubstitueerden Executeur te Soerabaija, van wijlen den heer D. H. Kolff.

HET COLLATERAAL.

(*Vervolg.*)

„Ik meende," hernam ik, „dat de ziel, als zij gezond is, het ligchaam in zoover moet beheerschen, dat zij niet om het ligchaam in een' ziekelijken toestand behoeft te verkeeren,"

„Gij spreekt, of ge nooit ziek waart geweest," antwoordde hij, „als gij ten minste zooveel hadt te lijden gehad als ik, zoudt gij wel anders denken over den invloed van het ligchaam op de ziel."

„Dien invloed ontken ik niet," sprak ik, „maar moge hij de ziel min of meer neêrdrukken, zelfstandig als zij is, behoeft zij den geheelen mensch niet ontevreden te maken met zijn lot." Doch met al mijne zielkundige opmerkingen kon ik den man niet tot andere gedachten brengen. Daar vroeg ik hem of hij niet zeer ontevreden was geweest, toen hij onlangs eene belangrijke som als collateraal had moeten storten voor zijne rijke erfenis? „Hoe komt u dàt in den zin?" vroeg hij: „ik had er niet zuurder om gekeken, als ik meer had moeten betalen." — „Wat is de mensch toch inconsequent," hernam ik. „Men laat er zich geen oogenblik om uit zijn humeur brengen, als men zich eene opoffering moet getroosten, om in het bezit te zijn van een' aardschen schat, maar als het collateraal gevorderd wordt van den grootsten schat, dien we bezitten kunnen, onze gezondheid, dan is men ontevreden en wrevelig, alsof het gemis ons de waarde van het bezit niet dubbel moest laten gevoelen."

„Ik zal betalen, neef, zonder verder te morren," was het mij aangename woord, dat hij mij toesprak, toen ik heenging.

„Daar heb ik een' gevoeligen klap gehad," met deze haastig uitgesproken woorden kwam mijn gastheer, bij wien ik ter maaltijd genoodigd was, de eetkamer binnen, na zijne tehuiskomst van de beurs. Zijne vrouw en kinderen waren niet minder verslagen dan ik, toen wij deze booze tijding hoorden, en den man met het ontevredenste gelaat ter wereld zich op den eersten stoel den besten zagen laten nederzinken. Zijne van ontsteltenis bevende vrouw ondervroeg hem met de grootste belangstelling omtrent het geleden verlies. Zonder daar terstond op te antwoorden, sprak hij meer tot zichzelven: „had ik mijn eigen zin maar gevolgd, ik zou er de dupe niet van geweest zijn. Maar mijn compagnon stelt al te veel vertrouwen in de menschen. Hij rekent steeds op het geluk dat we hadden tot hiertoe, en is daarom dikwijls te onvoorzigtig. Ach dat lijden, dat de menschen ons dikwijls veroorzaken! Ik wil voortaan den stelregel aannemen om niemand te vertrouwen." En nog volgde er eene menigte van klagten, die echter door zijne vrouw gestuit werden, toen zij vernam, dat de schade zoo groot niet was, als de donkere voorstelling van haren man liet vermoeden. Zij herinnerde hem, hoe menige dag van voorspoed tegen dezen kwaden dag opwoog, en hoe men het leed zoowel als het lief der wereld moest aannemen. „Ja," zei hij, „dat is wel, maar er kunnen meer zulke rampspoeden komen en waar moet het dan heen?" „Geen zorgen vóór den tijd," sprak ik; „en al ware het, dat er meer rampspoeden kwamen, als ze buiten uwe schuld zijn, dan zijn ze zeker nuttig en goed. Licht en schaduw geven aan het leven, even als op eene schilderij, de beste tint. Licht en schaduw veroorzaken dat getemperd licht, dat ons oog het best verdragen kan." En nog meer wilde ik er bijvoegen, toen mijn gastheer mij vrij onzacht in de rede viel: „fraaije redeneringen, die mij echter mijn geleden verlies niet vergoeden, en er mij niet voor instaan, dat ik door meer dergelijke niet ten gronde zou gaan."

Na dezen niet vriendelijken, maar bij mij ligt verschooning vindenden uitval, achtte ik het best vooreerst te zwijgen. De ramp, mijnen gastheer overkomen, had invloed op het gezellig onderhoud aan den maaltijd, scheen het ook, dat daaronder de nevelen van zijn gefronsd voorhoofd eenigzins optrokken.

Toen wij aan het nageregt waren, begon ik de geschiedenis van mijn vriend G. te verhalen. 't Scheen, of dit financieel onderwerp mijn' gastheer beter beviel; hij luisterde althans, met meerder aandacht dan naar mijne voorstelling

BEKENDMAKINGEN.

Ter voorkoming van omgeregeldheden als anderzins bij gelegenheid der voorstellingen van de *Fransche Opera*, zullen de wagens van den kant van de R. C. Kerk moeten in ijlen, verder zich achter het Comedie-gebouw scharen. bij het uitgaan de westzijde van het gebouw omrijden tot voor den uitgang en voorts den weg achter de kazerne innaan; TERWIJL BIJ REPETITIEN OF VOORSTELLINGEN IN GEEN GEVAL WAGENS OP ZIJDE VAN HET GEBOUW MOGEN STILSTAAN.

De Adsistent Resident voor de politie,
(757) E. DIBBETS.

(*Voor het land.*) Uithoofde van het vernieuwen der bruggen Petjantlan Kalieanjar en Gliewettan wordt de passage over deze bruggen gesloten.

Voor voetgangers is eene overvragt schouw aanwezig tot het kosteloos overzetten gedurende den dag.

De Hoofd Ingenieur chef der 4de waterstaats afdeeling.
VOOR DE WAARNEMING.
De Ingenieur 2de klasse bij 's lands Burgerlijke openbare werken.
(786) H. A. VAN ROSSEM.

(*Voor het land.*) De Hoofd-Ingenieur chef der 4de Waterstaats afdeeling maakt bekend, dat op *Zaturdag den 9den Julij* 1859, des morgens ten 9 ure, ten zijnen kantore te Soerabaya, in het openbaar, zal worden uitbesteed de bouw van eene kontroleurs woning met bijgebouwen te Kedong (Poengoer) residentie Soerabaya; volgens bestek en voorwaarden, liggende ten gemelden kantore ter inzage van belang hebbenden.

De Hoofd Ingenieur voornoemd.
BIJ AFWEZIGHEID.
De Ingenieur 2de klasse bij de Burgerlijke openbare werken.
(781) H. A. VAN ROSSEM.

VERTREK VAN DE LAND-MAIL.

VAN SOERABAYA.

Gedurende het jaar 1859.

In de maand Julij	op den 2den	en 20den.
„ „ „ Augustus	„ „ 3den	„ 18den.
„ „ „ September	„ „ 2den	„ 18den.
„ „ „ October	„ „ 3den	„ 19den.
„ „ „ November	„ „ 2den	„ 18den.
„ „ „ December	„ „ 3den	„ 19den.

des namiddags te vier ure.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Vrijdag den 24sten Junij 1859.
Voor de toko van den heer Deeleman in de stad.
Op Maandag den 27sten Junij 1859.
Voor de woning van den heer Brocks in de Kaliesosok no. 2.

ADVERTENTIEN.

HUWELIJKEN.

GETROUWD:

F. BOGAARDT
met
M. E. VAN DER SCHALK.
SOERABAYA, 15 *Junij* 1859. (753)

GEBOORTEN.

Voorspoedig van eene DOCHTER bevallen, M. J. C. VAN CASAND, geb. *Pereira.*
SOERABAYA, 17 *Junij* 1859. (762)

STERFGEVALLEN.

Heden overleden mijne geliefde tante C. E. HERWEG, wed. J. VAN DEN HEUVEL, in den ouderdom van 64 jaren.
SOERABAYA, WEDUWE VOLMERING.
14 *Junij* 1859. (760) Geb. *Coolen.*

VENDUTIE.

Op Donderdag en Vrijdag den 23sten en 24sten dezer.
Van den inboedel van wijlen den Heer J. F. GOEDKOOP te *Passaroewang*.

Den 23sten van PAARDEN, WAGENS, HOUTWERKEN, EET en THEE SERVIEZEN, GLASWERK enz. enz.

Den 24sten van MEUBELAIR, ZILVERWERK, eene prachtige verzameling van BOEKWERKEN, LANDMETERS GEREEDSCHAPPEN, en hetgeen verder te voorschijn zal worden gebragt.

(742) C. J. A. DE QUAIJ. qq.

PUBLIEKE VENDUTIE.

Op Vrijdag den 24sten Junij, voor de toko van
A. H. DEELEMAN.
Van diverse COMMISSIE GOEDEREN. (755)

Op de VENDUTIE van *Vrijdag 24 Junij.*
BIJ
A. H. DEELEMAN.

Zal nog worden verkocht ZAKIJ, SOIJA, GEMBER, GOEDE GENEVER, BRONSWERK, 41 kanasters natte SUIKER, VINGERGLAZEN, GINGANGS, eene partij BALKEN enz. (769)

Op de VENDUTIE van *Vrijdag den 24sten Junij*
BIJ
A. H. DEELEMAN.

Zal nog worden verkocht ongeveer 700 STUKS PINANGBOOMEN, zoo als dezelve zijn liggende op het erf van de Heeren B. J. VAN ECK & Co. (756)

Op de VENDUTIE van *Vrijdag 24 Junij.*
BIJ
A. H. DEELEMAN.

Zal nog worden verkocht:
Een partij prachtige diverse BRONZEN VOORWERPEN, IJZER VERTINDE WATERKETELS, dito CASSEROLLEN, BRAADPANNEN, enz. (785)

Op de VENDUTIE van *Vrijdag den 24sten Junij.*
BIJ
A. H. DEELEMAN.

Zal mede voor rekening van belanghebbenden worden verkocht:
S. No. 297, 299, 300, 301, 303, 304, 305, Dertien
S. No. 306, 308, 309, 310, 312, 313, kisten
à 50 stuks CALICOTS min of meer beschadigd door zeewater; aangebragt per Nederlandsch schip **BARON VAN HARDENBROEK**, kapitein H. A. C HENNIJ. (783)

Op de VENDUSIE van *Vrijdag den 24sten Junij*
BIJ
A. H. DEELEMAN.

Zal als nog voor rekening van belanghebbenden worden verkocht:
GFS. No. 348, 350, 351, 353, 356, Vijf kisten
R. CALICOTS, inhoudende de vier eerste 50 en de vijfde kist 49 stuks: aangebragt per **BARON VAN HARDENBROEK**, Kapitein HENNIJ. (787)

De geannonceerde VENDUTIE van den heer MR. SANDENBERGH MATTHIESSEN, op *Zaturdag den 25sten Junij a. s.*, is tot een nader te bepalen dag uitgesteld. (766)

UITBESTEDING.

Op den 27sten Junij 1859.

Zal door den ondergeteekende des morgens ten 9 ure ten zijnen bureele eene openbare uitbesteding gehouden worden voor de levering van 2000 STUKS SLAGT-OSSEN, ten behoeve der troepen in de Wester-afdeeling van Borneo.

De voorwaarden liggen van af heden, dagelijks van 's morgens 7 tot 12 ure, ten zijnen bureele ter inzage.

SOURABAYA, 30 *Mei* 1859. *De Onder-Intendant der 2de klasse in de 3de Militaire afdeeling op Java,*
(679) H^r. VEMER.

VENDUTIE.

Op Dingsdag den 28 Junij a. s.
Voor de pakhuizen van de factorij der Ned. Handel- Maatschappij aan de *Kaliemaas*,

TOT SLUITINU VAN FACTUREN.

Van diverse GEDRUKTE en GEWEVENE KATOENEN, ROOD LAKEN, en hetgeen verder te voorschijn zal worden gebragt. (777)

VENDUTIE WEGENS VERTREK.

Op Woensdag den 29sten Junij.
Ten huize van A. J. VAN DELDEN, te Simpang, van EUROPESCHE en andere MEUBELEN, PAARDEN, WAGENS, eene fraaije verzameling BLOEMEN, enz. (730)

VENDUTIE.

Op Woensdag, den 29sten Junij.
Des avonds ten half 8 ure, in het voorlokaal van den STADSSCHOUWBURG te Soerabaya.

VAN
EENE BELANGRIJKE VERZAMELING
BOEK- EN PLAATWERKEN.
DOOR
(752) MARTENS & CO.

VENDUTIE.

Op Vrijdag den 1sten Julij 1859,
voor het locaal der weeskamer alhier, van DIVERSE GOEDEREN, behoorende tot de nalatenschappen van wijlen VAN BERKEL, GULDEMOND, RIETSJART, SALVERDA, en ONG MAKAM, zoomede die van den faillieten boedel van TJIO GAM en eindelijk de helft in den eigendom van het alhier ter reede liggende Barkschip **FATULKARIM**, met deszelfs inventaris, behoorende tot den boedel van wijlen SECH ABOEBAKAR BIN HOESIN MOELAHE'LA.

(773) SOERABAYA, 20 *Junij* 1859.
De Secretaris der Weeskamer.
DEIBERT.

VERKOOP VAN EEN HUIS EN ERVE.

Op Dingsdag den 19den Julij 1859.

Des voormiddags ten 9 uur zal ten kantore van MR. W. S' JACOB, advokaat, aan de groote rivier te *Soerabaya*, ten overstaan van het vendukantoor aldaar, aan den meest biedende worden verkocht: EEN TUIN, HUIS en ERVE, alhier gelegen in de kampong *Temengoengan*, thans bewoond door MR. W. S' JACOB, en toebehoorende aan de erfgenamen van de weduwe MEIJER, geboren BELL.

Hetzelve zal kunnen worden bezigtigd daags te voren van 8—12 uur des voormiddags. (759)

---

van licht en schaduw. Ik was ook van batterij veranderd en had het plan tot een' anderen aanval gevormd. Op mijne vraag, wat hij van zulk eene ontevredenheid dacht, als G. van den dag legde over het betalen van het collateraal, antwoordde hij in eene opgewonden stemming, dat G. een dwaas, een zotskap, een inhalig mens was die, om zulk eene kleinigheid, in vergelijking van de schatten in wier bezit hij gekomen was, uit zijn humeur kon gebragt worden. „Vindt gij dat?" vroeg ik, „G. zal toch bij u geen verschooning vinden?"zei hij. „Zoo min als gij." hernam ik, „want gij zijt dieman!" Verbaasd zag de gastheer mij aan, met een hoog rood op de kaken. Meteene onderdrukte opwelling vantoorn, vroeg hij: „hoe meent gij dat?" „Mijn vriend G.," was mijn antwoord, „is ontevreden, omdat hij een gering verlies voor eene groote winst moet lijden; gij, mijn vriendelijke gastheer zijt het, omdat gij het collateraal van uwen doorgaanden voorspoed moet betalen." Dat die wijze van aanval beter werkte, ontdekte ik aan den blos van schaamte, die zijn gelaat overtoog, terwijl zijne vrouw mij met een' vriendelijken glimlach bedankte en toefluisterde: „gij hebt als een profeet den boozen geest bezworen."

Onvermengde vreugde wordt zeker op aarde niet gevonden; maar als ik eene familie zou noemen, waar de vreugde des levens als 't ware hare woning gevestig had, 't zou zijn die, waar ik meermalen veel levensvreugde smaakte. 't Is waar, nu en dan bleef zij van kleine onaangenaamheden niet verschoond; maar ze werden er, en teregt, beschouwd als middelen om de bekoorlijkheid van het aangename te verhoogen. Men was er wel niet geheel onvoorbereid op rampen, die den huiselijken kring konden binnendringen, doch men hield deze niet in staat om de tevredenheid en stille opgeruimdheid te verstoren.

Des te meer verwonderde het mij, toen ik eens daar komende de klagt hoorde uiten: „'t Is gedaan met het genoegen dat wij tot hier toe smaakten. De booze heeft onkruid op den akker gezaaid. 't Is maar al te welig opgeschoten en dreigt reeds het schoon bloeijend graan te verstikken. Waarom het bevel niet gegeven om het uit te roeijen?" „Wat is er gebeurd?" vroeg ik belangstellend. „Zoo lang wij onopgemerkt bleven," was het antwoord, „waren wij gelukkig. Maar wij schijnen opzien gebaard te hebben en sedert worden wij benijd. Men heeft ons gevleid; wij lieten ons verschalken en nu worden wij als kleingeestigen en hoogmoedigen bespot en vermeden. Met listen en lagen hebben zich menschen bij ons ingedrongen, die van onze goedheid en opregtheid misbruik maakten en ons aan den verfoeijelijksten laster ter prooi stelden. Waar we ons in onschuld des harten mede verlustigden, dat wordt verkeerd uitgelegd en onze verdediging wordt met bedenkelijk schouderophalen beantwoord. Wat we met de beste bedoelingen deden, wordt aan kwade praktijken toegeschreven. Wij worden benijd, vriend, en daarom vernederd, tegengewerkt en verguisd."

Ik betuigde der familie mijn leedwezen, sprak van geduld, standvastigheid, lijdzaamheid en de wijsheid en liefde van Hem, die het onkruid niet wilde laten uitroeijen, opdat met het onkruid niet tevens het goede graan uit den grond zou worden gerukt; de wijsheid en liefde van Hem, die de boozen te midden der goeden liet leven, niet slechts ter mogelijke teregtbrenging der eersten maar ook tot oefening, leering en waarschuwing der laatsten. „Ach," zei men, „is het wijsheid en liefde, zooveel openlijk en geheim lijden te laten heerschen? Is het liefde, als wij sedert eenigen tijd naauwelijks een' dag kennen, waarop wij geene onaangenaamheden ondervinden? Is het wijsheid, dat wij zwakke menschen, aan een ongestoord leven van betamend genot en vreugde gewoon, nu door zooveel leed, buiten ons toedoen, omringd zijn?" „Houdt op," riep ik, „met dus ontevreden te klagen. Uwe klagt wordt een aanklagt tegen Hem, die u tot hiertoe zooveel onverdiende levensvreugde schonk."

(*Wordt vervolgd.*)

VERTREK VAN SCHEPEN.

VRACHT EN PASSAGE NAAR BATAVIA.

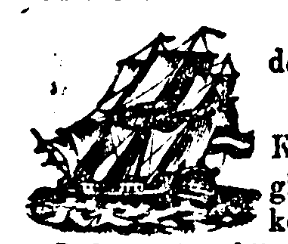

Wordt aangeboden met het Nederlandsche schip

NOORD BRABAND,

Kapitein H. R. Bok, om in het begin der volgende week te vertrekken.

Informatien bij *De Agenten,*

(780) J. F. VAN LEEUWEN & CO.

Met algemeene goedkeuring der Crediteuren liquideert de te Soerabaya gevestigde firma Gebroeders Kocken, te rekenen van af den 10den Mei 1859.

De Vennoot Charles Kocken is belast met de liquidatie en zal voor dezelve teekenen.

Crediteuren worden verzocht, om hunne rekeningen, afgesloten onder bovenvermelden datum, ten spoedigste, aan de firma in te zenden, en achterstallige debiteuren wordt de aanzuivering van hun debet aanbevolen.

Soerabaya, MATHIEU, EBBS, RUIJS & CO.
18 *Junij* 1859. (762)

Iemand, sinds verscheidene jaren op suikerfabrieken werkzaam zijnde geweest, ten volle bekend met derzelver werkzaamheden en admidistratie, de beste getuigenissen kunnende produceren, zag zich gaarne als administrateur of anderzins geplaatst; reflecterenden gelieven zich te adresseren brieven franco onder Letter A bij de uitgevers dezes. (775)

De ondergeteekende neemt bij deze de vrijheid, het geëerde publiek te verwittigen dat hij zich hier ter plaatse als KOK en BANKET-BAKKER heeft gevestigd.

Zich aanbevelende voor bestellingen tot het leveren van warme en koude schotels, taarten en alle soorten van groot en klein gebak, hoopt hij zich door eene prompte en civiele bediening de gunst der ingezetenen waardig te maken.

C. H. GRIMM.

(778) Boomdwars-straat achter de tokovan de heeren Gebr Gimberg & Co

---

Debiteuren en Crediteuren in den boedel van wijlen mevrouw C. E. Herweg, weduwe J. van den Heuvel, worden verzocht binnen drie maanden, aangifte of betaling te doen aan

De Testamentaire Executrice,

Soerabaya, WEDUWE VOLMERING.
14 *Junij* 1859. (761) Geb. *Coolen.*

EEN GEHUWD ONDERWIJZER, binnen kort naar *Nederland* vertrekkende, zag zich gaarne tijdens de reis belast met de oppassing van en het onderwijs aan 3 à 4 kinderen.

Nadere informatiën zijn, op franco aanvrage, te bekomen bij J. E. van der Wijk, onderwijzer te Soerabaya. (776)

GEVRAAGD TWAALF HONDERD DOLLARS.

Op Bodemerij, onder verband van het Hamburger schip **KINGMAN**, kapitein F. Meier, alsmede van de vracht en zulks voor eene reis van Soerabaya via Singapore naar Amoy. Nadere informatien bij de HH. Mathieu, Ebbs, Ruijs & Co alhier.

(788) T. A. KLINKHAMER.

Een ONGEHUWD HEER zoekt gelegenheid ter inwoning bij eene fatsoenlijke familie

Reflecterenden adresseren zich aan den uitgever dezer Courant onder letters AZ. (794)

KOST EN INWONING

Worden aangeboden tegen *f* 60 's maands. Te bevragen in de Rozendoorn-laan bij den heer D. Koers.

(765)

Maatschappij: DE ATLAS.

Fabrijk van Stoom- en andere Werktuigen,

TE AMSTERDAM.

De Directie berigt, dat ten gevolge van het bedanken der **O. I. Maatschappij van Administratie en Lijfrente (Kantoor Batavia)** voor de volmagt op haar vroeger verstrekt, zij tot haren algeheelen gvolmagtigde benoemd heeft, haren Ingenieur Werktuigkundige, de Heer ***Mathias van Geuns. Jzn.***

Zij neemt de vrijheid dezen Heer, bij alle Heeren Fabriekanten bijzonder aan te bevolen, en vleit zich tevens al meer en meer het vertrouwen waardig te blijven, waarmede men deze Maatschappij door de opdragt van bestellingen zonde willen vereeren.

Amsterdam, *De Directie voornoemd.*
1 *April* 1859. H. P. VAN HEUKELOM.

Met referte aan bovenstaande advertentie heeft de ondergeteekende de eer aan Heeren belanghebbenden te berigten, hij voorloopig verblijf houdt te *Cheribon*, en zich aanbeveelt voor de levering van alle mogelijke STOOM- en andere WERKTUIGEN voor SUIKERFABRIEKEN, als:

Luchtledige Kooktoestellen, met toebehooren.
Suikermolens, zoo met Stoom als met water te drijven.
Verbeterde, enkelde Centrifugaaltoestellen.
Uitdamptoestellen, zoo met Stoom als met open vuur te verwarmen.
Defacatie toestellen, met toebehooren.
Gegoten IJzeren Batterij ketels, met bij behoorend Brandwerk.
Bezinkbakken, Vochtheffers, Koelbakken.
Schuimpersen, enz. enz.

VERDER:

Stoomwaterpomptoestellen, zoo vaste als mobiele.
Stoomhoutzaagtoestellen.
Stoomrijstpelmolens.
Tabakspersen, enz. enz.

Alles tegen zeer billijke prijzen en aannemelijke voorwaarden, kunnende de verzekering geven van goede, juiste en vlugge afwerking volgens bestelling van Heeren ***Fabriekanten,*** of volgens de laatst uitgevondene verbeteringen.

De Agent der Maatschappij de Atlas,

(712) M. VAN GEUNS Jzn.

TE HUUR.

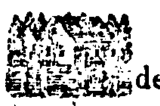

Het HUIS vroeger geoccupeerd door wijlen den heer J. ten Siethof. Te bevragen bij den heer

(768) J. G. NAGEL.

TE KOOP.

EENE HOOGE DRUK STOOMKETEL.

Soerabaya, **B. J. VAN ECK & CO.**
20 *Junij* 1859. (774)

TE KOOP.

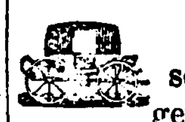

EEN TENTWAGEN voor zes personen zoo goed als nieuw. Te bevragen bij

(754) F. FUHRI & CO.

OP NIEUW ONTVANGEN.

Prachtige Zijden Japonnen, in soorten.
Zwart Gebrocheerd en Effen Zijde.
Tarlatane in Diverse Couleuren.
Zwart Zijden en Tullen Mantilles.
Prachtige Bloemen en Bouquetten.
Waaijers.
Crinolines.
Echte zwarte Blondes, Kanten en Neiges.
Wollen Dekens.
Mooi Kinder Speelgoed.
Witte, Zwarte en Grijze HeerenHoeden, laatste smaak.
Tooneel Kijkers.
Spiegels en Schilderijen.
Toilet Spiegels in verschillende dimensien.
Wasch en Toilet Tafels met Marmeren Bladen.
Groot en kleine Ronde Tafels met Marmeren Bladen.
Speel Tafels.
Kleerkasten.
Ameublement met Rood Fluweel en Maroquin bekleed.
(Allen van massief mahonijhout.)
Kroonen van 4, 5 en 6 lichten.
Hang- en Tafel Lampen, verder:
Japansche Zakij en Soija in mandjes.
Groote Ossen Tongen, Spek, Worst en Sausijs de Boulogne.
Rookvleesch, Rolpens en Saucijsjes.
Boeren en Roode Kool, Andijvie, Boontjes enz. in groote flesschen.
Banket, Suikerwerk, Koek in Blik en Diverse andere Provisien en Dranken, bij

(771) **MOSSEMBEKKER & CO.**

ONTVANGEN.

FRAAIJE PORCELIJNEN THEE SERVIEZEN, KINDER HOEDJES, BANKET en SUIKERWERK, bij

(779) HAMMELBURG.

WISSELS OP NEDERLAND.

(643) Bij ANEMAET & CO.

WISSELS OP AMSTERDAM.

(503) Bij HILL BROEKMAN & CO

THÉATRE FRANÇAIS DE SOURABAYA.

Avec la permission de Monsieur le Résident.

VENDREDI 24 JUIN.

1re Représentation du 1ier mois de l'abonnement.

LUCIE DE LAMMERMOOR

Grand opéra en 4 actes.

On commencera à sept heures et demie précises.

LUNDI 27 JUIN.

2me Représentation du 1ier mois de l'abonnement.

LA PART DU DIABLE.

Opéra Comique en 3 actes de M. Auber.

VAN KINSBERGEN.

(785) Directeur Gérant.

VERTREKKENDE PERSONEN.

A. STIJMAN vertrekt naar Nederland. (782)

SOERABAYA, den 23sten Junij 1859.

De invoering der Koepokinenting op Bali (rijk Boleling) heeft aldaar zeer veel ingang gevonden.

Een derwaarts gedirigeerd geneeskundige heeft op 16 Maart de eerste inenting bewerkstelligd en zijn er sedert dien datum tot op 11 Junij in het geheel 5502 individuen ingeënt, terwijl de deelneming in die kunstbewerking meer en meer veld wint. De vorst van dat rijk was een der eerste, die aan zijne familie die kunstbewerking liet beproeven. Als een bewijs hoe sterk de kinderziekte aldaar kan heerschen dient, dat men selden individuen boven de 8 jaren aantreft, die niet reeds door deze ziekte zijn aangetast geweest.

— Wij vernemen, dat in de vergadering van de Soerabaijasche Nut-afdeeling, op 21 dezer, is besloten tot de oprigting van eene spaarbank, waarvan iedereen inlegger kan zijn, voor sommen boven de vijf guldens. Indien wij ons niet vergissen, dan zijn voor bestuur dier inrigting benoemd of gekozen, de heeren van Gennep, Steinmetz (overste), van Noord Borski, van Eck en Anemaet. Wij koesteren de beste verwachtingen omtrent deze zoo nuttige inrigting en zullen niet in gebreke blijven door middel van ons blad nader meerdere bekendheid te geven, aan 't geen de bank aangaat.

— Van gouvernementswege is te Padang uitbesteed het transport, van 1 Augustus 1859 af tot ultimo Julij 1864, van gouvernements koffij uit de pakhuizen te Moeara-Spongi, Kotta Nopar, Laroe, Si-Aboe, Pejaboengan en Tanah-Batoe naar Natal en van Natal over zee naar Padang; zoomede van gouvernements zout van Padang, naar Natal, tegen de volgende prijzen, als:

de koffij, tegen *f* 3.50 per picol.
het zout, „ „ 2 50 „ „

Japan. — Ten vervolge van het voorkomende in de *Javasche Courant* van 18 Mei lj. no. 40, deelen wij mede, dat de Nederlandsche kommissaris in Japan met den gouverneur van Nagasaki eene schikking heeft getroffen, ten gevolge waarvan de geldkamer de wisseling van dollars en andere vreemde munten tegen papieren geld heeft hervat.

Dit papieren geld, in ruil van vreemde munt verstrekt, wordt eerst verzilverd met 4 Junij aanstaande.

Deze schikking opent de gelegenheid om den handel met kracht voort te zetten.

(Jav. Cour.)

Batavia. Gisteren, den 17den dezer, werd de verjaardag van H. M. de koningin der Nederlanden hier op de gebruikelijke wijze gevierd. In den namiddag voerden de corpsen hoornmuziek op het Waterlooplein verschillende muziekstukken uit, en des avonds had er bij Z. E. den Gouverneur-generaal een Bal en Souper plaats, dat naar men ons mededeelt, zeer geanimeerd was. Het paleis van Z. E. was op zeer smaakvolle wijze geïllumineerd. Aan het souper stelde Z. E. een toast in op de geliefde vorstin, waarin voor H. M. en het geheele vorstelijk huis de beste wenschen ontboezemd werden, welken feestdronk door de aanwezigen luide werd toegejuicht, ten bewijze hunner genegenheid voor het vorstelijk geslacht.

— Woensdag, den 15den dezer, had alhier de plegtige begrafenis plaats van den Heer J. C. Teengs, wiens onverwachte dood wij in ons vorig no. mededeelden. Een menigte vrienden en bekenden van den algemeen geachten en beminden overledene had zich ten sterfhuize verzameld. Bij de groeve sprak de heer Adèr, predikant bij de Evangelische gemeente te dezer stede, eenige hartelijke woorden, waarin hij op den overledene wees als voorbeeldig echtgenoot, staatsburger en christen, wiens leven steeds de strekking had getoond, van zooveel en zoo goed mogelijk te werken, bezield als hij geweest was van vurige liefde tot en vast vertrouwen op den Allerhoogste. Ten slotte wenschte de geroerde spreker den eveneens geroerden aanwezigen toe, te mogen sterven als de afgestorvene, wiens laatste woorden waren: „wat God geeft, is welgegeven."

Hierop verzocht de heer der Kinderen, 1ste redenaar van de loge: *De ster in het Oosten* te Batavia, de talrijk aanwezende leden dier loge, namens den regerenden meester, eenige oogenblikken te verwijlen bij het graf van den overleden broeder. De redenaar schetste hem — voor zoover dit hier geschieden kon — als vrijmetselaar, die de leer der orde in zijne ziele droeg en haar door zijn leven in beoefening had gebragt; die steeds ijverig en onvermoeid bij den arbeid was geweest, wiens bedaarde zachtheid zoo dikwijls was gebleken, en die thans voorzeker reeds het loon had ontvangen, voor den waren vrijmetselaar wegge legd. De spreker eindigde met den ons ontrukten broeder vaarwel toe te roepen, dat door de broeders met Amen beantwoord werd. Hierop traden zij, in diep weemoedige stemming, op den grafkuil toe en strooiden bloemen op de lijkkist, en allen verlieten getroffen den Godsakker.

— De zaak van de gevangenneming op de mailboot (zie ons No. van Zaturdag, 11 Junij ll.) met hare oorzaken, is onjuist, en daarom maken wij gebruik van het volgende, ons ter rectificatie van het vorig berigt toegezonden.

Bedoelde heer was niet met zijne finantien in de war geweest. maar had een proces gehad met de weeskamer over een biljard. Na over en weer pleiten, appelleren, enz. enz. eindigt het geding met een vonnis van het Hof alhier waarbij aan bedoelden heer zijn eisch ontzegd en hij veroordeeld werd in de kosten. De aldus afgewezen eischer (die niet wel bij zinnen is) beweert, dat het Hof de wet niet kent, dat zijn advocaat het proces verspeeld heeft, en gaat het Hof, de Weeskamer, enz. beleedigen. Eindelijk besluit hij, den koning in persoon te gaan overtuigen van de onkunde van 't Hof en hij weet verlof te bekomen. Intusschen waren de proceskosten nog niet betaald. en de advocaat die ze te vorderen had, wachtte te vergeefs op eenig voorstel. Toen deze nu in de Courant het aanstaand vertrek van zijn schuldenaar las, liet bij hem te Cheribon bevel van betaling doen en executie dirigeren. In weerwil van alle tegenwerping was hij genoodzaakt, de proceskosten, ten bedrage van p. m. *f* 800 te voldoen; doch hij beledigde bij deze executie den griffier, en daarom is hem het vertrek naar Europa belet, zonder dat hij gevangen genomen is.

— Wij deelen het volgende voorval mede, dat, ofschoon reeds een week of drie geleden, ons thans eerst bekend werd.

Omstreeks dien tijd dan, vervoegde zich een inlandsch kind, netjes in 't zwart, door een jongen gevolgd, bij eenige ingezetenen alhier, met een briefje, waarop met nagemaakte drukletters geschreven was: Voor de armen. Sommigen, in het denkbeeld, dat het een diaken was, die de gewone collecte kwam doen, hebben hunne gift gegeven, en zoo deze schaamtelooze oplichterij doen gelukken. Wij vermelden dit ter waarschuwing, doch voegen er tevens bij, dat de diakenen der verschillende gemeenten voorzien zijn van bussen, waarin men zijn gave stort, benevens van een werkelijk gedrukt briefje: voor de armen, en tevens, dat deze collecten vooraf in de Javasche Courant bekend gemaakt en door de particuliere bladen overgenomen worden.

(*Java Bode.*)

NEDERLAND.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van den 4den April zijn gevoerd de beraadslagingen over de conclusie van het verslag der Commissie tot onderzoek der van regeringswege ingezondene stukken betrekkelijk de openstelling der negentien havens in Nederlandsch-Indie.

De conclusie strekte om de Kamer te doen besluiten het verslag mede te deelen aan de Regering, en zich te vereenigen met het oordeel der Commissie: 1o. dat door de overgelegde stukken de maatregel zelf van de openstelling der negentien havens in Nederlandsch-Indie niet volledig is toegelicht; 2o. dat evenmin die stukken hebben kunnen strekken om weg te nemen de bestaande onzekerheid omtrent de uitvoering, welke aan dien maatregel zal worden gegeven; 3o. dat intusschen openstelling van nieuwe havens voor den invoer niet behoort plaats te hebben dan met gelijktijdige intrekking van het besluit van 26 December 1841 (*Indisch Staatsblad* no. 49): en 4o. dat die intrekking niet anders kan geschieden dan bij de wet.

De heeren van Hoevell, Duymaer van Twist, Hoffmann, Thorbecke, van Nispen van Sevenaer, van der Linden en Godefroi, de beide laatsten leden der Commissie, en de Minister van Kolonien voerden daarover het woord.

De heer Thorbecke stelde voor om het vierde punt uit de conclusie van het rapport te ligten; welk voorstel met 47 tegen 15 stemmen aangenomen, en de aldus gewijzigde conclusie zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd werd.

Evenzeer vereenigde zich de Kamer zonder hoofdelijke stemming met de conclusie van het verslag der Commissie omtrent de handelsovereenkomst met Marocco, welke conclusie strekt om de mededeeling voor kennisgeving aan te nemen.

Daarna werd aan de Vergadering mededeeling gedaan van den inhoud van het Eindverslag op het wets-ontwerp tot inkoop en amortisatie van schuld, waarna dat wetsontwerp onmiddelijk in behandeling werd genomen.

Aan de algemeene beraadslaging over het wets-ontwerp namen deel de heeren Duymaer van Twist, van Nispen van Sevenaer en de Minister van Finantien. De laatste verhoogde in het eerste artikel het bedrag van vijf millioen te amortiseren schuld tot 10 millioen, waarna het wetsontwerp met 84 tegen 2 stemmen, die der heeren Meylink en Strens, aangenomen werd.

De Kamer is daarop tot nadere bijeenroeping gescheiden.

— Na eene hevige ziekte van weinige dagen, is op Zondag namiddag den 10den dezer, te Rotterdam overleden, de algemeen geachte geneesheer dr. J. G. F. Sleurs. Deze treurige gebeurtenis vervulde het gemoed van velen onzer medeburgers met droefheid, want de ontslapene had zich in alle standen der maatschappij ontelbare vrienden en vereerders verworven.

Hij was in 1798 te Venlo geboren en ving zijne studien in de medicijnen aan te Luik in 1817. In 1822 verwierf hij den doctorshoed, na de verdediging van zijne dissertatie *de Hoematuria* en vestigde zich te Horst in Limburg. Daar legde hij de grondslagen van zijne later zoo rijk geworden ervaring en kwam in 1828 alhier, waar hij 31 jaren met grooten ijver praktiseerde. Wij zullen niet stilstaan bij het nut, als lid van verschillende geneeskundige genootschappen, schoolcommissien enz. door hem gesticht, maar wijzen op hem, als de arts bij uitnemendheid. Wars van alle uiterlijk vertoon, en zich uitsluitend aan ziekenbehandeling wijdende, was verzachting van het lijden der menschheid het hoofddoel zijns levens. Dat doel bereikte hij door diepe studie, door onvermoeide werkzaamheid en met eene lofwaardige ontbaatzuchtigheid, geheel in overeenstemming met zijn edelaardig gemoed. Zacht en minzaam van aard, slechts daar met nadruk handelende, waar de noodzakelijkheid dit vorderde, was hij aan het ziekbed niet alleen de geneesheer, maar vaak de vaderlijke vriend der zieken, waarvoor hij de genoegens van het dagelijksch leven gaarne prijs gaf. Zijne praktijk, die eene groote uitgebreidheid erlangde, hield hem van den vroegen morgen tot den laten avond bezig, en zelfs des nachts vond men hem dikwijls ongevraagd daar, waar zijne tegenwoordigheid verzachting of bemoediging kon aanbrengen.

De maatschappij verloor in dr. Sleurs een braaf burger, de praktijk een voortreffelijk geneesheer, de armen van welke gezindheid ook, eenen geriefelijken, onbaatzuchtigen en trouwen arts. Voor zijn troosteloos gezin is het verlies van den zorgvuldigen en teederen huisvader, als ook voor zijne talrijke vrienden dat van den belangstellenden vriend, onherstelbaar.

— Bij den burgerlijke stand der gemeente Groningen heeft zich de opmerkelijke bijzonderheid voorgedaan, dat een doofstomme, weduwnaar van eene doofstomme. voor eenige dagen is hertrouwd met eene doofstomme vrouw.

— Laatstl. Vrijdag werd te Assen een huwelijk voltrokken, waarbij de bruid en de bruidegom, de ambtenaar van den burgerlijken stand, die het huwelijk voltrok, de predikant, die het huwelijk inzegende, en drie getuigen, niet alleen tot dezelfde familie behoorden, maar allen denzelfden familienaam voerden.

FRANKRIJK.

Dezelfde verhouding die aan de beurs in Holland bestaat tusschen de makelaars en beunhazen, bestaat aan de Parijsche beurs tusschen de *agens de change* en de *coulissiers*, en zien in Holland de makelaars van uit de hoogte neder op het beunhazengeslacht, in Parijs heerscht sedert onheugelijke jaren de grootste vijandschap tusschen de geädmitteerde makelaars en het corps vrijbuiters dat rusteloos rondwaart, om op de Boulevards of in de nabijheid van de Beurs de zaken te onderscheppen nog voor dezelve tot binnen de omheiningen van het beurs-locaal komen. Dit begon kort geleden het corps geregelde makelaars zoodanig te vervelen, dat zij hunne onwettige mededingers, de *coulissiers*, bij den Procureur Impérial aanklaagden, als stroopers op het terrein van de geädmitteerde *agens de change*. — De Procureur Impérial vaardigde hierop een bevelschrift uit, uit kracht waarvan de Commissarissen van Policie zich naar de woningen der *coulissiers* begaven en daar alle papieren en boeken die zij vonden, in beslag namen. — Het corps dier heeren *coulissiers* is echter zoo talrijk, dat toen de heeren van de policie daarmede een dag waren bezig geweest, zij nog weinig meer hadden gedaan dan een begin maken met eene operatie die nog weken zou hebben kunnen duren. De heeren financiers echter, die er volstrekt geen heil in zagen, om aan de genade van de geregelde troepen te worden overgelaten, hadden zich dien dag benuttigd en deputeerden een hunner die wel gezien is in de Tuilerien, om van den keizer te verkrijgen dat die zaak geen voortgang mogt hebben en dit was oorzaak dat den dag nadat het bevelschrift van den Procureur Impérial was uitgevaardigd, onder beurstijd een order kwam, naar men zegt direct van den keizer uitgaande, ten gevolge waarvan alle reeds in beslag genomen boeken en papieren aan derzelver respective eigenaren werden teruggegeven, terwijl aan de aanklagt geen verder gevolg werd gegeven. — Naauwelijks werd dit bekend of de juichkreet van *vive l'Empereur* klonk daverend door en rond het beursgebouw, zoodat de voorbijgangers zich verdrongen om ter deure in te komen, ten einde de oorzaak van dit plotseling vreugdegejuich te vernemen. — Eerst dacht men, dat het Gouvernement had bekend gemaakt dat het, in overeenstemming met de vurige wenschen der natie, alle oorlogzuchtige denkbeelden had laten varen; doch, hoezeer het keizerlijk bevel van eenen zeer vreedzamen en vredebewarenden aard was, had het hoegenaamd geene betrekking op Oostenrijk of Sardinië. Voor het tegenwoordige gold de keizerlijke bezorgdheid alleen de *coulissiers*, doch deze waren zoo luidruchtig in hun vreugdebetoon als eene geheele natie zou geweest zijn, die eensklaps bevrijd werd van het grimmige spook dat oorlog aankondigt. — Men zegt echter dat de aldus beweldadigde beunhazen wat meer willen doen dan juichen en het voornemen hebben, om eene som van 100,000 francs bij een te brengen, ten behoeve van de liefdadige instellingen van Parijs en eene tweede som van 100,000 francs als eene gift aan het weezengesticht van den keizerlijken prins, eene van de meest menschlievende stichtingen die herhaaldelijk door ruime giften van de keizerlijke familie wordt ondersteund.

— Onze lezers herinneren zich zeker nog duidelijk de schandelijke moord die te Djedda werd gepleegd op de daar aanwezige Europesche Christenen, waaraan alleen de dochter des franschen Consuls. Mejufvrouw Eveillard, en de secretaris van het Consulat, de Heer d'Emerat ontkwamen; en zeker ook herinnert zich het algemeen met welk eenen edelen moed Mej. W. Eveillard tot het laatst toe hare ouders gewapenderhand verdedigde, zoodat zij zelf in die verdediging door eene breede sabelhouw in het gelaat werd gewond. — De Heer d'Emerat en Mejufvrouw Eveillard zijn thans gehuwd en heeft de Sultan van Turkije aan het moedige meisje eene jaarwedde van zes duizend francs gegeven, waarbij Z. H. den volgenden brief schreef:

Abdul Medjid Khan aan de jonge dochter van den zeer betreurden Franschen Consul te Djedda.

Eenige zinnelooze ellendelingen hebben een regtvaardig man, vader van een huisgezin gedood. — Zijn bloed, het kind zijns harten hebben zij tot weeze gemaakt. Moge de Almagtige God zijnen dienaar Abdul Medjid toestaan het jeugdige meisje ten tweeden vader te zijn en moge deze bloem van het Westen niet weigeren, de vriendelijke daauw die haar wordt aangeboden door hem die zijne magt en zijn leven zou willen geven, indien dat de smartelijke wond kon heelen die haar jeugdig hart is toegebragt. — Deze is de bede van den onwaardigen dienaar van God, die regt over onschuldigen en schuldigen, Abdul Medjid Khan.

— Het is vrij algemeen bekend dat de *Mémoires* van Talleyrand, prins van Perigord, ingevolge des schrijvers uiterste wilsbeschikking niet mogen worden in druk gegeven vroeger dan dertig jaren na zijnen dood en, daar de testateur in questie in 1838 is overleden, zal de wereld tot 1868 moeten wachten, eer zij eenen nieuwsgierigen blik mag slaan in het leven van den man die befaamd werd omdat hij het, meer dan iemand, ver had gebragt in de kunst van zijne gedachten en gevoelens te verbergen. — Zijne erfgenamen die het manuscript dier Memoires in handen hebben, zijn reeds in onderhandeling met eenige uitgevers, waardoor eenige bijzonderheden van het handschrift zijn uitgelekt, die men zegt betrekking te hebben op de geheime geschiedenis van het huis van Oostenrijk en het karakter en gedrag van Maria Louisa in het volle licht stellen. — Dit heeft ten gevolge gehad dat de erfgenamen, groot als de aanbiedingen van de verschillende mededingende uitgevers waren, nog grooter offertes hebben ontvangen van andere, niet-uitgevende, personen, wier belang het is, die Memoires te vernietigen en de geheimen van den geheimzinnigen Talleyrand der geschiedenis te onthouden De erven Talleyrand echter hebben die verzoeking weerstand geboden en zullen den doorluchtigen doode de voldoening niet ontbouden, van ten minsten éénmaal met de waarheid voor den dag te komen.

— Veel is er geschreven tegen de Lamartine betrekkelijk zijne finantiële bekwaamheden en velen hebben hem beschuldigd van onkieschheid in de middelen, waardoor hij zich uit zijne pecuniële moeijelijkheden hielp. In hoeverre hij bij sommigen strenge veroordeeling had verdiend, zullen wij niet wagen hier te beoordeelen; maar zeker is het niet meer dan billijk dat den ook trekken die van het tegenovergestelde getuigen, niet worden verzwegen. — Kortelings heeft de heer de Lamartine eene erfenis geweigerd, hem door eene oude ongehuwde dame, die hem volstrekt vreemd was, vermaakt, omdat hij geen gebruik wilde maken van de onverdachte wilsbeschikking eener vrouw, wier bloedverwanten reeds sedert lang en met het volste regt op hare nalatenschap hadden gerekend. — Dit is ontegenzeggelijk eene onbaatzuchtige handeling, die voor het kiesch gevoel van den heer de Lamartine pleit.

De fransche dagbladen melden dat de stad Parijs den grooten dichter een fraai huis en uitgestrekte gronden in het Bois de Boulogne heeft ten geschenke gegeven als eene erkentenis voor de groote diensten die hij in 1848 den lande, heeft bewezen.

— De aanwending van gas ter vervanging van keukenvuur wint al meer en meer veld zoowel wegens de meerdere reinheid als wegens de goed-koopte, terwijl daarenboven de moeite van het vuur aanteleggen en op zekeren graad van hitte te onderhouden geheel wordt vermeden. De *Spectator* geeft eene zeer uitvoerige beschrijving van een pas gebouwd zeer groot gas-keuken fornuis, dat ingerigt is tot bakken, braden, koken en stoven, waarop dagelijks het maal voor drie ad vierhonderd personen wordt bereid met een verbruik van vier gulden en twintig cents aan gas, dus iets meer dan een cent per hoofd. — De eigenaars van dit nieuwe fornuis verklaren dat de kok, wegens de geregelder werking van deze kookwijze, zes keuken assistenten minder noodig heeft dan vroeger, toen er een gewoon fornuis werd gebruikt.

ENGELAND.

Te Londen zal eene school worden opgerigt voor aspirant telegrafisten. — De ondernemer die zich aan dezen nieuwen tak van onderwijs wil wijden, annonceert dat hij bereid is, om tegen eene matige renumeratie het vereischte onderrigt te geven aan dames en heeren, die wenschen zich te bekwamen tot de vervulling van eenige betrekking bij eene der onderscheidene telegraaf-maatschappijen, thans in werking, niet alleen in Engeland, maar over de geheele wereld. — Wij willen het laatste gedeelte van deze annonce laten voor hetgeen het is, want om over de geheele wereld te kunnen telegraferen, zou men, minst genomen, alle verschillende letterschriften der wereld grondig moeten kennen, hetgeen veel moeijelijkheden zou in zich hebben, te beginnen met Japan, waar reeds drie telegraaflijnen, hoe kort de lengte van elk dier drie dan ook zijn moge, bestaan. — Maar wat het denkbeeld van zulk een geregeld onderrigt in de telegrafie-kunst aangaat, dat zou welligt hier op Java niet weinig opnemen en misschien wel ondersteund worden door het Gouvernement, dat thans een aantal maandloonen van *f* 80 — betaalt, aan leerling-telegrafisten, die in het genot van zulk een tractement in het kader treden, zonder nog iets hoegenaamd van de zaak te weten en hebben zich ook reeds enkele gevallen voorgedaan, waar de leerling, telegrafist geen hoop gaf van ooit iets meer dan leerling te kunnen zijn.

Naar aanleiding van eene dienaangaande gedane vraag heeft de minister voor de oorlogs zaken, de generaal Peel, in het Huis der gemeenten medegedeeld, dat nu 72 regementen inf. en 12 reg. ruiterij (Europesche troepen) in Britsch-Indie dienen; dat volgens eene opgaaf van den

opperbevelhebber, lord Clyde, dit jaar niet meer dan zeven reg. inf. en een reg. kavallerie uit Indie teruggezonden zouden kunnen worden; dat het gouvernement aan de beslissing van de bewindslieden in Indie moet overlaten, hoeveel troepen daar nog dienen te blijven, maar dat het, uithoofde van den tegenwoordigen staat van zaken in Europa, er niet tegen zou hebben, indien behalve de zeven reg. inf., welke reeds last ontvangen hebben om Indie te verlaten, nog meer troepen van daar naar Europa teruggezonden werden.

— Toen lord Derby in de sitting van het Hoogerhuis van den 18den April over den staat der buitenlandsche aangelegenheden sprak, zeide hij, dat Engeland zijne verzoenende bemoeijingen, indien het ze niet binnen kort met eene goede uitkomst bekroond zag, staken zou, zich volkomene vrijheid voorbehoudende om vervolgens te handelen, zoo als het dienstig zou achten. Hij voegde daarbij nog eenige woorden, welke bijzondere opmerking verdienen, omdat zij nader aanduiden, welke houding Engeland in dat geval zou aannemen. „Voor Engeland zou het niet mogelijk zijn, — zeide lord Derby — met volkomene onverschilligheid aan te zien, dat er in het bezit van de Adriatische Zee of van hare kusten eenige verandering kwam. De belangen, die wij voor ons zelven in de Middellandsche Zee hebben voor te staan, zijn van dien aard, dat zij zeer zorgvuldige waakzaamheid van onze zijde vereischen. Buitendien is het blijkbaar, dat de oorlog eenmaal in Italie aangevangen zijnde, niet binnen dat land bepaald zou kunnen blijven; en heeft hij zich eens buiten Italie verbreid, dan is niet vooruit te zien, wie daarin kan worden medegesleept, of welken uitslag hij zal hebben. Hoe veel Engeland ook voor de zaak des vredes overheeft, het mag zich niet in een hulpeloozen en weerloozen staat plaatsen; en indien het tot oorlog komt, dan zal, welken loop hij ook neme, onze onzijdigheid, zoo lang zij duurt, in zekere mate eene gewapende onzijdigheid moeten zijn, welke ons in staat stelt om ons des noods te scharen aan de zijde, welke het dan ook zij, die ons door de eer en het belang van ons land zou worden aanbevolen, als het meest ondersteuning verdienende. Het is goed voor de zaak des vredes, dat de door Harer Majesteit gouvernement gevolgde beginselen zoo eenstemmig door het parlement zijn beaamd; maar het zal daarvoor mede bevorderlijk zijn, zoo het aan Europa bekend is, dat Engeland geen zwakke of hulpelooze toeschouwer zal zijn bij gebeurtenissen, waarbij zijne eer of belangen in het spel zouden kunnen komen, maar dat eene zware verantwoordelijkheid te duchten is voor de mogendheid, welke zij dan ook wezen moge, die zonder uitgetart en door volstrekte noodzakelijkheid gedrongen te zijn, het plan heeft, om ter bevordering harer eer en zelfzuchtige bedoelingen, Europa in de rampen van eenen grooten oorlog te storten."

— Den 19den April is aan de beide Huizen van het Parlement door eene commissie van wege de koningin de volgende boodschap overgebragt:

„Mylords en mijne heeren, wij hebben van Hare Majesteit last ontvangen u mede te deelen, dat zij voornemens is het tegenwoordige Parlement onverwijld te ontbinden, ten einde haar volk in staat te stellen om op de door de constitutie voorgeschrevene wijze zijn oordeel over den staat der openbare aangelegenheden te doen kennen.

„Mijne heeren van het Huis der Gemeenten, wij zijn door Hare Majesteit gelast u te danken voor de wijze vrijgevigheid, waarmede gij de noodige gelden voor 's lands verdediging ter zee en te land hebt bewilligd, alsmede voor de zorg, waarmede gij hebt voorzien in de behoeften van de overige takken der staatsdienst gedurende den tijd, die moet verloopen, voor dat de staatsbegrooting van het loopende jaar kan worden in overweging genomen door het nieuwe Parlement, tot welks zamenroeping Hare Majesteit terstond bevelen zal geven.

„Mylords en mijne heeren, Hare Majesteit gelast ons u mede te deelen, dat het beroep, hetwelk zij onverwijld op haar volk zal doen, noodzakelijk is geworden door de moeijelijkheden, welke zich in de leiding van 's lands openbare aangelegenheden hebben voorgedaan, waarvan blijkt uit het feit, dat in weinig meer dan een jaar tijds twee besturen achtereenvolgens het vertrouwen van het Huis der Gemeenten verloren hebben. Het is Harer Majesteits bede, dat onder den zegen der Goddelijke Voorzienigheid de stap, dien zij op het punt staat te doen, ten gevolge zal hebben, dat de vervulling harer hooge betrekking gemakkelijker wordt en dat zij 's lands zaken zal kunnen bestieren met bijstand en raad van een ministerie, hetwelk het vertrouwen van het Parlement en van haar volk bezit."

Voor dat deze boodschap voorgelezen werd, is door een van de bewindslieden, in antwoord op de vraag van een lid, medegedeeld, dat het besluit tot ontbinding van het Parlement op den 23sten April zou worden uitgevaardigd en dat de uitschrijving der algemeene verkiezingen op dienzelfden dag zou plaats hebben.

DUITSCHLAND.

Een Duitsch geleerde heeft zich in deze oorlogzuchtige tijden de moeite gegeven het aantal hairen te teilen van vier hoofden, elk van een verschillenden tint, en heeft op een blond gehaird hoofd gevonden 140,409 hairen, op een bruin dito 109,440 hairen, op een zwart gehaird hoofd 102,960 en op een roodhairig 88,741 hairen. — Dewijl deze hairteller een *geleerde* is, moet men veronderstellen, dat dit het begin is van een zeer diepzinnig onderzoek en moet Z. Hooggeleerde van elk der genoemde kleuren minstens een paar duizend hoofden van verschillende menschenrassen aftellen, eer hij tot een gemiddeld gegeven kan komen; maar dàn ook is hij ontegenzeggelijk meer dan iemand gevorderd in de techniek der kappersskunst.

OOSTENRIJK.

De Spoorweg van Weenen naar Triëst is door het Oostenrijksch Gouvernement gemonopoliseerd, terwijl de Stoommolens van Triest, van Duino, en van Fiume slechts voor het Gouvernement mogen werken, ten einde het graan te vermalen dat voor de proviandering der troepen moet dienen. Nacht en dag, zelfs de heilige dagen niet uitgezonderd, is men onophoudelijk bezig met te Triëst ammunitie en proviand te laden. Bommen, geschut, schroothussen, beschuit, brandy, meel, haver, timmerhout, palissades . . . in een woord, het geheele strand in de nabijheid van het spoorweg station ligt vol van krijgsbehoeften terwijl er voor particuliere goederen geen plekje overblijft, om dezelve af te schepen.

ITALIE.

De Turynsche berigtgever van de Londensche *Times* zegt in een schrijven van den 17den April: „De oorlog is mijns inziens schier onvermijdelijk. Ik geloof, dat het Sardinische gouvernement naar oorlog wenscht en dat het oorlog moet hebben, of dat anders het kabinet van den heer Cavour moet vallen, hetwelk ongetwijfeld het sein voor oproerige bewegingen in verscheidene gedeelten van Italie zou zijn, en welligt zelfs voor ernstige onlusten in Piemont, alwaar nu zoo vele duizenden uitgewekenen en vrijwilligers uit andere landen van Italie vereenigd zijn, in hoogst opgewondene stemming en in de vaste verwachting, dat het tot oorlog zal komen.

„Er zijn twee of hoogstens drie duizend Italiaansche vrijwilligers in de reguliere troepen van Piemond opgenomen; de overigen, wier aantal wel niet veel minder dan twintig duizend zal bedragen, zijn of worden tot afzonderlijke corpsen vereenigd. Deze vereeniging van heethoofden zou eene hoogst gevaarlijke bron van onlusten worden, indien het bleek, dat de vrede behouden zou blijven, of ook maar dat daarop veel kans bestond.

„*Oorlog of revolutie!* is hier de algemeene kreet: hij wordt dagelijks door de dagbladen aangeheven; hij staat langs de straat op de muren te lezen: en, wat meer is, menig man van verstand en gematigde denkwijze is van meening, dat thans, nu de zaken zoo ver gekomen zijn, één van beiden onvermijdelijk is. Kortom, Piemont heeft zich opzettelijk en moedwillig, rekenende op Frankrijks bijstand, gebragt in eenen staat, waarin het met regt beweren kan, dat terugtreden onmogelijk is."

Het volgende is ontleend aan een bij de *Indépendance Belge* ontvangen schrijven uit Parijs van 20 April: „Naar de jongste berigten uit Turyn zou het Sardinische gouvernement niet meer in staat zijn, om de beweging tegen te houden, en indien ten gevolge van Oostenrijks toetreding tot Engelands voorstellen het plan tot het houden van een congres definitief vastgesteld wierd, zou er gevaar van eenen opstand in Piemont zijn en zou althans de door het gouvernement beloofde ontwapening eene onmogelijkheid worden. Kortom, naar die berigten zou Garibaldi, de aanvoerder der vrijscharen, en niet Cavour, thans meester van den gang der zaken zijn, en zou het kunnen gebeuren, dat het Sardinische leger de vrijcorpsen, die den revolutiegeest en de zaak van Italie's onafhankelijkheid vertegenwoordigen, tegenover zich had.

„De lieden, welke de revolutionaire gisting in Italie hebben gaande gemaakt, zullen thans denkelijk buiten magte zijn om ze te stuiten of te leiden. De revolutie is een twee snijdend zwaard, gevaarlijk ook voor de roekelooze hand, die het aangrijpt.

„Volgens een schrijven uit Rome van den 16den April denken de Oostenrijkers niet aan het ontruimen van den Kerkelijken Staat, maar hebben zij in tegendeel dezer dagen eene afdeeling van aanmerkelijke sterkte naar Ancona gezonden tot versterking van hun garnizoen aldaar. Te Bologna, Forli, Ravenna, Faenza en in andere plaatsen van den Kerkelijken Staat is groote strengheid noodig om de openbare orde te handhaven. Te Florence zijn de gemoederen veel minder opgewonden; de regering van Toscana zal niet van handelwijze veranderen, en zal zich volstrekt onzijdig houden; wanneer zij uitgenoodigd wordt om aan het con gres deel te nemen, zal zij geen afwijzend antwoord geven; daaraan denkt zij zelfs niet: dat kan met volle zekerheid worden medegedeeld."

ZUID AFRIKA.

Berigten van de Kaap de Goede Hoop van 21 Februarij jl. melden, dat de Portugesche bezittingen op de oostkust van Afrika weldra voor het handelsverkeer zouden worden opengesteld. Er zou eene geregelde stoombootdienst tusschen de Britsche kolonie Natal en Delagoabaai, Quillimane en Mozambique, en vervolgens denkelijk ook tusschen Mozambique en Madagascar worden opgerigt. Gedurende vele jaren is door de Vereenigde Staten een voordeelige handel met Mozambique gedreven.

De uitvoer van wol uit de Kaapkolonie, die in 1834 begon met 143,893 pond, was in 1838 geklommen tot 490,754 pond, in 1848 tot 3,670,920 pond en in 1858 tot 17,670,350 pond.

BRITSCH INDIE.

Uit Delhi wordt onder dagteekening van den 16den Januarij jl. geschreven;

Deze plaats is weer bijna dezelfde, die zij vóór den opstand was. Behalve in de kleine straten en stegen, ziet men weinig ledig staande winkels. De Chandney Chowk is geheel en al verlicht, zoodra de schaduwen van den nacht nederdalen; en alhoewel de meeste winkelhouders Hindoes zijn, heb ik toch, als een oud inwoner van deze stad, menigen Mohammedaan herkend, die in vroegere dagen zijne waren te koop aanbood in de fatsoenlijke gedeelten van de stad. Er is sprake, dat de luitenant-gouverneur van de Punjaub ons zal komen bezoeken. Indien dit het geval is, dan zal hij sedert het bezoek in het verleden jaar een groot verschil zien in het getal, de kwaliteit en de houding van de bevolking van Delhi. Men denkt er op nieuw aan om de fortificatiën en het paleis van Delhi te sloopen en kazernes op te rigten ter plaatse, waar het laatst gemelde thans staat. Vroeger zag men daartegen op uithoofde van de zware onkosten, die hiermede gepaard zouden gaan. Misschien heeft wel de hoop van verborgene schatten te zullen vinden aanleiding gegeven, dat men de kosten van de slooping wil dragen.

— Over het bankwezen in Britsch-Indië bevat een Engelsch tijdschrift het navolgende artikel, dat niet van belang ontbloot is:

Omstreeks het jaar 1806, na verschillende vergeefsche pogingen om den geldelijken toestand van Indië te verbeteren, werd de Bengaalsche Bank opgerigt, met ondersteuning van de Indische regering, en om deze instelling in de oogen van het publiek aanlokkelijk te maken en om er tevens meer vastheid aan te geven, nam het gouvernement er aandeelen in, op voorwaarde dat het drie van de leden in den raad van bestuur zou mogen benoemen. In het jaar 1809 verkreeg deze instelling een octrooi van de Indische regering, onder beding, dat zij zich naar zekere bepalingen gedragen zoude. Tot het jaar 1829 of 1830 schijnt er geen verdere uitbreiding aan het bankstelsel in Indië gegeven te zijn; in dezen tijd echter werd er, gedeeltelijk ten gevolge van het failliet van vele agenten te Calcutta, eene inrigting tot stand gebragt, de „Union Bank of Calcutta" geheeten, die door geen gouvernements octrooi gebonden was. Het ligt niet in ons plan den ongelukkigen gang van deze compagnie te schetsen: alleen willen wij opmerken, dat publieke banken, wanneer ze geheel aan eigen bestuur en goeddunken worden overgelaten, niet altijd gelukkig blijken te zijn, en dat een behoorlijk charter niet alleen de belangen van de aandeelhouders beschermt, maar ook dikwijls belet, dat er aanmoediging verleend wordt aan speculatiezucht en onbedachten handel.

In chronologische orde maken wij gewag van de oprigting van de Agra Bank in 1833; de Bank van Bombay in 1840; die te Madras in 1843; Oriental Bank (oorspronkelijk Bank of Western Indie) in 1842 of 1843; de Commercial Bank of India en de Mercantile Bank, op latere tijdstippen. Twee van deze, namelijk de Orienta en Mercantile, verkregen koloniale charters, waarbij de aansprakelijkheid van de aandeelhouders beperkt werd.

De verrigtingen van een Bank, zoo als die in het Vereenigd Koningrijk uitgevoerd worden, bestaan in het ontvangen van gelden op pand, hetzij tegen gangbare waarde, hetzij op interest voor langer of korter tijdvakken, zoo als dat te voren overeengekomen wordt; het disconteren van wissels en het doen van leeningen op panden van waarde; in Schotland en Ierland ook in het uitgeven van promessen van betaling, die aan toonder op aanvrage betaalbaar zijn. In Indië is het bankwezen grootendeels begrepen in dit ééne, beteekenisvolle woord *„Exchange."* Dit is intusschen niet van toepassing op de drie geoctrooijeerde Banken van Bengalen, Madras en Bombay, dewijl het aan deze instellingen bij charter verboden is zich met de „exchange" in te laten. Maar wat is nu juist genomen de beteekenis van het woord „exchange"? Dr. Johnson, die, voor zoo ver wij weten, noch staathuishoudkundige, noch bankier was, geeft er de volgende definitie van: „De balans van geld van verschillende natien — de zaak, die gegeven wordt voor eene andere zaak, die men ontvangt — de zaak, die ontvangen wordt voor iets, dat gegeven is." Adam Smith, wiens naam als eene autoriteit geldt overal, waar hij bekend is, zegt, waar hij over den oorsprong en het gebruik van het geld spreekt: „Iedereen leeft dus door te ruilen, of wordt eenigermate een koopman, en de maatschappij zelve wordt, wat men gevoegelijk noemen kan eene handelsmaatschappij. De zaak dan, die gegeven wordt voor iets, dat ontvangen wordt (wanneer we die definitie aannemen) in de groote ruilingszaken, die er tusschen Indië en Engeland gedreven worden, is geld. Hetgeen ontvangen wordt is voortbrengsel, of datgene wat het voortbrengsel vertegenwoordigt, namelijk de carga-lijst; de carga-lijst of het voortbrengsel wordt in dit geval evenzeer een eigendom van den bankier, die het ontvangt, als het geld, dat hij gegeven heeft, eigendom wordt van den koopman, aan wien hij het betaald heeft. De bankier verwisselt hierbij inderdaad van plaats met den koopman; hij wordt koopman, totdat hot product, waarop hij gegeven heeft, weêr uit zijne handen in die van een ander overgaat.

De charters aan de Banken verleend door het koloniale bestuur, bepalen de werkzaamheden, door de geoctroijeerde Banken te verrigten tot „wisselhandel, bewaring en remittering." Hoe kan er nu eene grooter afwijking van den regel bestaan, dan dat een bank een handelslighaam wordt, zoo als wij aangetoond hebben, dat het geval is bij het ruilen van geld tegen hetgeen het product vertegenwoordigt; en toch, de staat van zaken in de handelswereld is zóódanig, dat, als er geen banken waren, die zich hiermede bezig hielden, de producent en de uitvoerder in Indië niet in staat zouden zijn op hunne bevrachtingen geld te krijgen.

Indië heeft bij eene ontwikkeling van zijne hulpmiddelen behoefte aan twee onderscheiden soorten van bankinrigtingen in den toestand, waarin het thans, ook in zijne betrekkingen naar buiten en met den handel verkeert en in het vooruitzigt van eene groote en spoedige uitbreiding hiervan. Laat de wisselbanken zich met wisselzaken blijven belasten; maar dat de binnenlandsche en provinciale districten niet verstoken blijven van de voordeelen, die goed gevestigde banken in de geschiktste localiteiten kunnen opleveren. Laat de drie geoctrooijeerde gouvernementsbanken, zoo noodig, haar kapitaal vermeerderen en succursalen openen in de andere voorname steden van de presidentschappen. Laat haar tevens de circulatie vermeerderen van hare banknoten, die vóór den opstand in de meeste distrikten bij voorkeur in betaling werden ontvangen. Laat deze banknoten betaalbaar zijn in goud, in plaats van zoo als tot nu toe, in zilver, en laat deze een wettig betaalmiddel zijn, even als dit met de Engelsche banknoten in Engeland het geval is.

Als een onderwerp, dat in naauw verband staat met

de concentratie en heilzame verdeeling van het geld in Indië, en dat hoogst waarschijnlijk een groote weldaad voor de inlanders zou zijn, mag aan de aandacht van het nieuwe gouvernement wel worden aanbevolen de oprigting van spaarbanken en van die weldadige instellingen, welke in verschillende deelen van Europa onder den naam van Banken van leening bekend zijn. De onlangs plaats gehad hebbende uitgifte van schatkistbiljetten te Calcutta, die een interest van 3 pies daags op de 100 ropijen opleveren, is, ofschoon de interest hooger is, dan die bij andere leeningen van het gouvernement wordt toegestaan, in beginsel een maatregel, die niet zoo zeer gelaakt moet worden, als dit het geval geweest is, aangezien hierdoor te gelijker tijd in een papieren munt of circulerend medium zal voorzien zijn en dit na verloop van twaalf maanden door het gouvernement zal worden ontvangen ter betaling van openbare belastingen of als inschrijvingen voor nog niet geslotene leeningen.

COCHIN CHINA.

Uit de *Hongkong Register* van den 10den Mei blijken meer bijzonderheden omtrent het vroeger reeds vermelde nadeel, dat de Franschen gedurende hunne expeditie in Cochin China hebben geleden; men leest daaromtrent het volgende:

Aan den kommandant Jaure Guiberry was het bevel gelaten over een klein garnizoen, waarmede hij een fort, aangelegd op de verwoeste buitenwerken van Saigon, moest bezet houden. Na aankomst van de *Marne* met 600 man versche troepen, meende de genoemde bevelhebber geschikte gelegenheid en middelen te hebben om een verkenning te ondernemen naar de binnenlanden. Dientengevolge begaf zich den 21sten April eene kolonne, bestaande uit 1000 man infanterie en mariniers, onder geleide van twee zendelingen op weg naar een paar versterkingen, die zich een eind verder op langs de rivier moesten bevinden. Bij het landen aan het eerste fort, dat spoedig bereikt was, behoorde de kommissaris Beaulieu, kort geleden uit Frankrijk aangekomen, onder de eersten, die aan wal gingen en eenige oogenblikken later werd hem door een kanon-kogel het hoofd van den romp gescheiden. Het fort werd spoedig stormenderhand vermeesterd zonder verdere bijzondere verliezen of ongelukken. Vervolgens begaven zich de troepen langs de oevers der rivier op weg om het andere fort te bereiken, doch werden door de gidsen ingelicht, dat het zich vier mijlen landwaarts in bevond.

Na eenen vermoeijenden marsch, bij eene warmte van 94 tot 96 graden, bevond men zich in het gezigt van eene geduchte versterking, waaraan men geen ingang ontdekken kon en waaruit een hevig artillerie-en klein geweervuur op de troepen werd geopend. Daar de Franschen geen geschut bij zich hadden, was een aanval met goed gevolg onmogelijk en ging men tot den terugtogt over; doch naauwelijks was hiermede een aanvang gemaakt of de retraite werd door de Cochin Chinezen in grooten getale verontrust, waardoor de expeditie veel te lijden had en negentien man, waaronder twee officieren, verloor.

GEBOORTEN, HUWELIJKEN EN STERFGEVALLEN.

Bevallen:

C. W. van Lottum, geb. Wedding, Z. Gombong 30 Mei. — H. H. Boutmij, geb. Ament, Z. Cheribon 10 Junij. — M. L. Westenberg, geb. Bekking, D. Lassem, Rembang 11 Junij. — M. J. C. van Casand, geb. Pereira, D. Soerabaija 17 Junij.

Getrouwd:

S. W. van Hogezand met K. Zon. Batavia 10 Junij. — F. Bogaardt met M. E. van der Schalk. Soerabaija, 15 Junij. — J. Schiff met H. J. L. Wessels. Cheribon 4 Junij.

Overleden:

E. C. Grudelbach. Timor Koepang 16 Februarij. — H. Zollinger, 41 j. Kandangan 19 Mei — D. H. de Eerens, 11 m. Batavia 10 Junij. — C. P. Damwijk, geb. Schmidgall, 27 j. Soerabaija 15 Junij — Parie. Banjoemaas 9 Mei. — J. C. Floris, geb. Flohr. Samarang 4 Junij. — C. E. van den Heuvel, geb. Herweg, 64 j. Soerabaija 14 Junij.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum		*Vlag*	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Van*
Junij.	19	Nederl. Ind.	Columbus Almansoer.	Said Mahmoot bin Sech bin Jahil.	Grissee.
„	—	Nederlandsch.	Minister van Hall.	C. de Haas.	Batavia.
„	20	„	Wilhelmina Cox.	M. P. Deibel.	Sumanap.
„	—	Engelsche.	Glenorchy.	D. McKinlaij.	Adelaide.
„	—	Nederl. Ind.	Bacht Mastora.	Said Machmoot bin Aloei Alhabassij.	Seng Kawang.
„	—	„ „	Bingtang Tjaigoan.	Ong Kanghan.	Balie (Bodong)
„	—	„ „	Bingseeng.	Saniman.	„ „

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum		*Vlag*	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Naar*
Junij	18	Nederlandsche	Waterloo.	D. Duinker.	Nederl. over Samarang en Batavia.
„	—	Nederl. Ind.	Soedoel Bari.	Said Segaf bin Salim Asegaf.	Balie Ampenan.
„	19	Nederlandsche	De drie Vrienden.	D. E. Nolting.	Nederland.
„	20	Nederl. Ind.	Stoomschip Koningin der Nederlanden.	E. Lewis.	Batavia over Samarang.
„	—	„ „	Stoomschip Makasser.	W. A. J. Kuller.	Singapoer over Bat.
„	—	„ „	Gertrude.	J. M. Sobels.	Tjilatjap over Sumanap en Patjitan.
„	—	„ „	Nawan Eljoesoor.	J. C. Monteiro.	Samarang.
„	—	„ „	Mifrejool Moelook.	Braie.	Sumanap.
„	21	„ „	So-Ookdin.	Sech Salim bin Said Baisa.	Singapoer over Muntok.
„	—	Nederlandsche	Cornelis Gips.	M. van Rijn van Alkemade.	Ned. over Panaroekan, Sam. en Bat.
„	—	Nederl. Ind.	Columbus Almansoor.	Sech Oemar bin Moctrif Ameril.	Sam. over Sumanap en Tagal.
„	—	Nederlandsche	Cheribon.	W. J. Coers.	Makasser.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Bestemming*	*Agenten*
Nederlandsche	Louise Jacoba Johanna.	Baumgarten.	Te koop.	Fraser Eaton & Co.
„	Johannes Hendrikus Ferdinand.	Lodewijks.	Onbepaald	„ „ „ „
„	Landbouw.	Kleijnenberg.	id.	„ „ „ „
„	Johanna Catharina.	Besseling.	Nederland.	„ „ „ „
Nederlandsche	Minister Pahud.	Kievit.	id.	Mathieu Ebbs Ruijs & Co
Hamburgsche	Kingman.	Meijer.	China	„ „ „ „ „
Zweedsche	Götheborg.	Björk.	Nederland.	„ „ „ „ „
id.	Osiris.	Kramer.	id.	Schimmelpenninck & Co.
id.	Zeenimph.	Witsen Elias.	id.	„ „ „
Nederlaudsche	Acadia.	Greefkes.	id.	„ „ „
id.	Baron van Hardenbroek.	Hennij.	id.	„ „ „
Zweedsche	Arij Scheffer.	Kunst.	Onbepaald.	J. F. van Leeuwen & Co.
id.	Willem III.	Van der Burg.	id.	„ „ „ „ „ „
id.	Cheribon.	Koers.	id.	„ „ „ „ „ „
id.	Commissaris des Konings van der Heim.	Van Zanten.	id.	„ „ „ „ „ „
id.	Jeannette Agatha.	Cleijndert.	id.	„ „ „ „ „ „
id.	Cornelia Geertruida.	Hocksma.	id.	„ „ „ „ „ „
Nederlandsche	Noord Braband.	Bok.	id.	„ „ „ „ „ „
Zweedsche	Prins Maurits.	J. J. Bart.	id.	B. Kopersmit & Co.
id.	Aegidia en Paulina.	J. K. Veldman.	id.	„ „ „ „
id.	Elisabeth Antoinette.	H. A. Besier.	Onbepaald.	„ „ „ „
Engelsche	Sophia Fraser.	Wilson.	id.	Hill Broekman & Co.
id.	Henry Winch.	Alex Griffin.	id.	„ „ „ „
Nederlandsche	Minister van Hall.	O. de Haas.	Nederland.	„ „ „ „
id.	Gebr. Houtman.	C. J. Bax.	Onbepaald.	B. J. van Eck & Co.
id.	Samuel Henricus.	A. G. Bouten.	In Reparatie.	„ „ „ „ „ „
id.	Nicot.	J. Amesz.	Amsterdam.	P. Kervel & Co.
Engelsche	Rosina.	Mc. Lachlan.	Onbepaald.	Major Matzen & Co.
id.	Senator.	Mengies.	id.	„ „ „ „
id.	Glenorchy.	D. McKinley.	Falmouth.	McMillan Marten & Co.
Nederlandsche	Tagal.	Göbel.	Nederland.	E. Ten Brinck & Co.
id.	Ternate.	T. Kars.	id.	„ „ „ „ „

Aangekomen Passagiers.

Met de Ned. Ind schoener *Bintang Tjaigoan*, de heer Ponder en familie.

Vertrokken Passagiers.

Met de Ned. bark *Waterloo*, Z. M. troepen. — Met het Ned. Ind. stoomschip *Koningin der Nederlanden*, Z. M. troepen. — Met het Ned. Ind. stoomschip *Makassar*, Z. M. troepen.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Z. M. wachtschip Batavia; de stoomschepen Onrust, Amsterdam en Admiraal van Kinsbergen; de schepen Arij Scheffer, de Stad Schiedam, Prins Maurits, Osiris. Elisabeth Antoinette, Ternate, Minister Pahud, Alfulck, Gotheborg, Acadia, Noord Braband en Glenorchy; het stoomschip Batavia; de barken Fatal Ma-an, Saijan Maskoor, Louisa Jacoba Johanna, Soedul Gair, Naim Balgijer, Gebroeders Houtman, Fathul Karim; Banka, Marion Macentijre, Zeenimph, Johannes Hendrikus Ferdinand, Rosina, Samuel Hendrikus, Tagal, Landbouw, Willem III, Aegedia en Paulina, Senator, Commissaris des Konings van der Heim, Fathol Madjiet, Jeannette en Agatha, Nicot, Kingman, Fathool Wahap, Dennok Bintang Toedjoe, Atiedjatoor Rachman, Baron van Hardenbroek Henry Winch, Minister van Hall, Wilhelmina Cox en Bacht Mastora; de brikken So-Ootdin, Sophia Fraser, Fathal Hair, Cornelia Geertruida en Jacqueline en Elise; de schoeners Sarie Tengaroong, Hoseeng, Harriet, Almok Tassan Banda Balhair, Bientang Tjaigoan en Bingseeng.

SUMANAP.

AANGEKOMEN.

6 Junij. De Ned. Ind. bark *Aldjoesoor*, gezagv. Said Hamza bin Noch, van Soerabaya den 30sten Mei.

7 Junij. De Ned. Ind. schoener *Atiat Tilmaula*, gezagv. Oewa Mohamat, van Bima den 31sten Mei.

VERTROKKEN.

7 Junij. De Ned. Ind. bark *Kasbalhaer*, gezagv. Said Mohamat bin Oemar Assegaf, naar Tagal.

8 Junij. De Ned. Ind. schoener *Fathool Haer*, gezagv. Said Hasan bin Abdoeragman Molahilla, naar Balie.

9 Junij. De Ned. Ind. bark *Wilhelmina Cox*, gezagv. M. P. Deibel, naar Priaman; de Ned. Ind. schoener *Mifrejool Moelook*, gezagv. Braie, naar Soerabaya; passagiers, de heeren Rudolph en van der Hell.

11 Junij. De Ned. Ind. schoener *Fathal Haer*, gezagv. Sech Saleg bin Hasan Maskatie, naar Banjermassing; passagier, de heer O. von Below.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Schoeners Mansoer, Maria, Moostarie, Atiat Tilmaula en Almashoor; de brikken Machmoedie en Hawil Haer; de kotter Sie Berkat; het schip Ammana Tulbarie de barken Skanderia, Zein, Joedoelbarie, Atiat Toolbarie en Aldjoesoor.

PASOEROEAN.

AANGEKOMEN.

15 Junij. Het Balin. schip *Ida*, gezagv. H. Petersen, van Balie.

16 Junij. De Ned. Ind. kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoong, van Soerabaya.

VERTROKKEN.

18 Junij. Het Balin. schip *Ida*, gezagv. H. Petersen, naar Balie.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

De Nederl. Ind. kotters Carolina, Mad Mira en Little Tot; de schoener Bella.

Aan- en Uitvoer te Soerabaija, van den 20sten tot en met den 22sten Junij 1859.

AANVOER.

Van Batavia per het Ned. schip *Minister van Hall*, gezagv. De Haas, agenten Hill Broekman & Co.

5 balen en kisten manufacturen, 30 ijzeren pannen, 300 tonnen ijzeren ballast, 52 manden aardewerk, 55 vaten bier, een partij steenkolen, Hill Broekman & Co; 35 kisten wijn, Adam & Co; 12 kisten koopwaren, McMillan Marten & Co; 118 kisten manufacturen, Fraser Eaton & Co; 200 kelders genever, 2 stoelen, 1 kist schilderijen, Anemaet & Co; 16 kisten wijn, 20 kisten cognac, 1 baal kurken, 1 kist monsters, Bechade; 2 vaten vleesch, Order.

Van Balie per de Ned. Ind. schoener *Binseng*, gezagv. Pa Sarieman, agent Gezagvoerder.

65 picols koffij, 30 picols klapper-olie, 34 kisten gez. eijeren, 14 picols dendeng, 4 picols smeer, 45 picols koehuiden en kleinigheden, Ko Ohwan.

Van Balie per de Ned. Ind. schoener *Bintang Tjegoan*, gezagv. Ong Konghan, agent Gezagvoerder.

210 picols koffij, 80 picols klapper-olie, 20 picols koehuiden, 48 kisten gez. eijeren en kleinigheden, Gezagvoerder.

UITVOER.

Naar Tjilatjap via Samarang per de Ned. Ind. bark *Gertruda*, gezagv. J. M. Sobels.

47 collis diverse dranken en provisien, 3000 stuks kadjang matten, 1 bal drills, $^1/_2$ picol Palemb. garen, M. W. Sand.

Naar Batavia via Samarang per de Ned. Ind. stoomboot *Koningin der Nederlanden*, gezagv. E. Lewis.

3 kisten speelgoed, 14 kisten roode wijn, Thomas; 1 kist jav. sigaren, 70 picols medicijnen, A. Johan.

Naar Probolingo per de Ned. Ind. schoener *Antilope*, gezagv. Katjoong.

Ballast.

Naar Sumanap per de Ned. Ind. bark *Columbus Almashoor*, gez. Sech Oemar Matroef La-Amarie.

Ballast.

Naar Singapore via Batavia per het Ned. stoomschip *Macassar*, gezagv. Kuller.

4 collis regalen, W. Cores de Vries.

Naar Rotterdam via Panaroekan, Samarang en Batavia per het Nederl. schip *Cornelis Gips*, Van Rijn van Alkemade.

$2104^{16}/_{100}$ picols suiker, 3000 picols koffij, 180 picols rotting, N. H. M.

Naar Nederland via Batavia per het Ned. schip *Drie Vrienden*, gezagv. D. E. Notting.

3001 picols suiker, 2650 picols koffij, 70 picols rotting, N. H. M.

Naar Macassar per het Ned. schip *Cheribon*, gezagv. Coers.

12 vaatjes boter, J. F. van Leeuwen & Co.

Naar Nederland per het Ned. schip *Johanna Catharina*, gezagv. J. L. Besseling.

$3003^{32}/_{100}$ picols suiker, 2500 picols koffij, 100 picols rotting, N. H. M.

Marktprijzen.

Suiker. Nominaal.
Koffij. Nominaal.
Rijst (cargo) per kojang. *f* 115 à *f* 135.—
Id. (witte) „ „ *f* 150 à *f* 175.—
Koehuiden.
Arak per legger *f* 45.—
Olie (Klapper) *f* 24.—
Olie (Katjang) *f* 20.—
Kadjang Matten. *f* 10 à *f* 12.—
Rotting *f* 10 à *f* 11.—
Wisselkoers. Pari.

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.

Zondag den 26sten Junij 1859.
's Morgens ten half negen ure.
Ds. VAN STEEDEN.

ROOMSCH KATHOLIEKE EEREDIENST.

Zondag den 26sten Junij 1859.
Des morgens ten 7, en ten half 9 ure.

De inteekening in Nederland kan geschieden bij L. van Bakkenes & Co te *Amsterdam* en W. J. van Haren Noman te *Leiden*.

GEDRUKT BIJ E. FUHRI & CO TE SOERABAYA